

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47—82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3-50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

O tempora! O mores!

MOTTO: În luna August 1907, pacea ruso-japoneză a fost încheiată la Portsmouth. Astfel s'a terminat războiul acesta care a demonstrat în chip izbitor, corupția guvernamentală și birocratică care a dus Rusia la înfrângere.

E. Vaillant deputat francez.

(L. P.) Bine m'am amuzat eri!! Să vă spun cum. Făcând o ochire asupra bibliotecii mele, am scos dintr'un șirag de cărți, o broșură franțuzească cu 'n titlu interesant: »Pentru poporul rus — contra țarului«. E un discurs ce l'a ținut în parlamentul francez, deputatul Edouard Vaillant, unul din șefii socialismului francez, la 29 Iunie 1908. Era atunci la ordinea zilei propunerea guvernului francez prezentată Camerei, ca să se voteze un credit extraordinar de 400.000 franci, drept »cheltuieli de voiaj« pentru călătoria politică ce voia s'o facă președintele republicii franceze în Danemarca, Norvegia, Suedia și în Rusia.

Și știți ce contra propunere au făcut atunci 50 deputați francezi în frunte cu deputatul Vaillant? Să se reducă creditul de 400.000 franci la 50.000 și să se limiteze călătoria președintelui republicii numai la Danemarca, Norvegia și Suedia — dar în Rusia să nu plece capul statului francez.

De ce s'au ridicat cincizeci de reprezentanți ai națiunii franceze contra călătoriei politice a președintelui Franței în Rusia? Acastă a motivat-o deputatul Vaillant într'un lung discurs, furtunos aplaudat în parlamentul francez, în care între altele a spus următoarele:

»Sprijinind politica guvernului rus, cu alianța noastră, cu banii noștri, noi îi trimetem un instrument de dominare și de oprimare contra poporului rus. Averea publică a Franței o asociem la falimentul Rusiei guvernamentale. În contra poporului rus, lucrează președintele republicii franceze dacă pleacă în Rusia să se întâlnească cu țarul, călăul poporului rus și al libertății sale. Dacă președintele Republicii franceze va ajunge în portul rusesc Reval, între salvele de artilerie cari vor celebra sosirea lui — dacă va asculta cu luare aminte — va auzi și focurile de pușcă cari culcă la pământ pe cei mai buni cetățeni ai Rusiei, cari vor democratiza imensului imperiu.

»Ca să vă dați seamă de martirajul poporului rus — e destul să vă amintesc că în timpul de trei ani 1906—1908 — au avut loc 18.000 condamnări la moarte în Rusia — chiar după datele statistice oficiale. Apoi închisorile sînt

fixite de deținuți politici. Numai în 1908 zăceau în pușcările rusești 170.000 delicvenți politici, și numărul lor crește în fiecare lună cu încă 3000. Guvernul rus s'a văzut silit să transforme școlile și alte edificii publice în închisori, ca să fie loc disponibil pentru atâtea arestări.

Noi, aliații poporului rus trebuie să ajutăm cu toate puterile la emanciparea lui, la cucerirea de garanții constituționale, cari sînt bunul comun al tuturor națiunilor din societatea modernă. De aceea, domnilor deputați, vă cer să votați propunerea noastră de a nu trimete pe Președintele Republicii franceze să facă o vizită Țarului — ucigașul poporului rus.« (Aplauze la extrema stîngă. Vii protestări la dreapta.)

În împrejurările războinice de acum, citind astăzi, acest discurs ținut în parlamentul francez — nu-ți apare de un comic intens?

Pe atunci era numai vorbă de o simplă călătorie a capului statului francez în Rusia — și totuși s'au ridicat cuvîntul de protestare 50 de deputați francezi, și în plin parlament purtătorul lor de cuvînt a declarat că ei nu pot admite ca reprezentantul Franței generoase și umanitare să întindă mîna Țarului, capul tiraniei rusești, călăul poporului rus.

Dar azi, când e vorba de un război, de care depinde soarta tuturor popoarelor Europei, azi când Franța dă un sprijin efectiv Rusiei autoritare, acordându-i miliarde din averea publică, și tot în interesul Rusiei lasă să singereze afita

vreme poporul francez — unde sînt astăzi luminătorii Franței? Unde sînt astăzi fiii cei mai iluștrii ai Franței, cari s'au distins odinioară prin claritatea inteligenței lor, prin soliditatea rațiunii lor, — și cari și-au dat seamă ce crimă față de umanitate este, complicitatea Franței democratice cu Rusia tirană?

Parcă au intrat cu toții în gaură de șarpe. Nu se mai aude nimic de ei. Sau ba da, se aude: Aceiași deputați cari acum șapte ani protestau în parlamentul francez contra voiajului președintelui lor în Rusia — azi după o telegramă din Paris — publică o proclamație în care se pronunță pentru continuarea războiului ca o necesitate absolută. Cu toții reînză azi cu violență lumina adevărului, nimene nu voiește să-și facă un examen de conștiință ca să recunoască în fine gravitatea excepțională pentru Franța pentru națiunea onoarei, a umanității, a adevărului, și a justiției, să servească de unealtă netrebnică pentru poftele de dominare și expansiune ale Angliei și ale Rusiei mai ales.

Parcă Franța și-a lăsat acum toată demnitatea ei, și și-a compromis toate virtuțile ei legendare, tot amorul ei pentru drepturile omului, pentru toate libertățile cucerite atât de greu — și trece printr'o criză de fanaticism, de ură și intoleranță.

Azi Franța e asociată la falimentul Rusiei guvernamentale și în orbirea ei urmează pe drumul prăpăstios pe care se va prăbuși Rusia țaristă.

O timpuri! O moravuri!

Tratatative între Germania și România

Misiunea principelui Hohenlohe la București

București, 17 Iulie. — Noul ambasador al Germaniei la Constantinopol, principele Hohenlohe, care are în acelaș timp o misiune la regele României, a sosit ieri la Sinaia. De acolo a plecat împreună cu regina României, Maria, în automobil, la București. Regele Ferdinand găzduște pe înaltul oaspe în pa-

latul său dela Cotroceni.

Principele Hohenlohe după audiența ce a avut-o la regele României, a avut o lungă întrevvedere cu prim ministrul român, d. Brătianu.

Se afirmă, că principele Hohenlohe a venit la București cu propuneri precise din partea guvernului german.

A murit fostul ministru bulgar Ghenadiew?

Rotterdam, 17 Iulie. — După ziarul Daily Telegraph din Londra, Ghenadiew a murit. O versiune susține, că s-a sinucis, altă versiune, că a căzut jertfa unui asasinat.

Prețul unui exemplar 6 fileri.

DIN ROMÂNIA

„Ora socotelilor“

La meetingul ce s'a ținut Duminică la București de gruparea războinică »Acțiunea Națională« — d. Neculaie Filipescu, a adresat o amenințare guvernului român: »Dacă România nu va intra acum în război, mâine va urma în țară un război civil. Va veni ora socotelilor și vom avea în România una din acele răfuiele de care mă cutremur.«

Ziarul guvernamental »Viitorul« răspunde astfel la această amenințare:

»Noi am continuat să repetăm constant punctul nostru de vedere, socotind că graba umora și nervii altora — provocați de sentimente ori cît de onorabile ar fi ele — nu au slujit și nu vor vor putea sluji nici odată interesele unui stat în situațiuni ca cea din prezent. Motivele? Ar fi inoportun să le discutăm, mai înainte ca ora »socotelilor« să reprezinte cu adevărat o datorie pentru toți. Cea ce însă este fapt cert, e că ora aceasta a »socotelilor« nu va putea fi de nimeni înlăturată; atunci, când problema din prezent va fi pusă în întregul ei la lumina mare a zilei, făcând bilanțul acțiunii umora și al celorlalți, se va vedea de care parte cântărește mai greu adevărul patriotism în salvagardarea intereselor românești.

Ținem deci să se știe că, mai mult chiar de cît alții, noi așteptăm momentul »socotelilor«; și când el va fi oportun, îl vom provoca singuri, fiindcă toți au de dat »socoteli«.

Se vor cere acele »socoteli« fără nici un fel de îngăduință pentru nimeni, trecându-se peste ori-ce considerație de politică internă sau de persoane.

În ora »socotelilor« țara va trebui să știe adevărul întreg, fără ocol și fără părtinire, de oare-ce socotelile acestea arătând lămurit meritele și greșelile, e lucru de mai înainte înțeles că, dovedirea vinovăției, implică chemarea la răspundere. Odată cu »socotelile« se vor distruge și legendele, vor dispărea popularitățile ușor câștigate și se vor impune, în schimb, meritele reale și numai meritele celor cari au știut să nu greșescă chiar în situațiuni grele și turbure ca cele de astăzi.

Dar pe când noi așteptăm cu răbdare și încredere ora »socotelilor«, alții manifestă nervozități, cari în nici un caz nu pot însemna o contribuție folositoare în serviciul interesului general și nici desbrăcarea sinceră a ori-cărei tendințe de monopolizare a aspirațiilor neamului.

De aceea, astăzi, ca și altădată, noi continuăm să subscriem la părerea, — de dreptatea căreia și alții încep să se convingă, — că nimeni nu poate monopoliza aspirațiile neamului. Apărarea lor, însă, e chestie de procedeu, de prevedere și de mai justă înțelegere a situațiilor și împrejurărilor prin cari trecem, mai ales când lupta trebuie dusă în același timp nu numai împotriva greutăților din afară, dar și contra dificultăților pe cari le creiază înăuntru patriotismul rău înțeles al cătorva.

Vechea recoltă română complet stricată

Sub acest titlu citim următoarele în »Dreptatea« din București:

O știre gravă, ne vine din țară. Aproape întregul depozit de cereale din vechea recoltă, aflat în magaziiile gărilor, s'a stricat complet și agricultorii cari au depus-o pentru export au și început să acționeze statul român în judecată, cerând daune cari se ridică la sume colosale.

Agricultorii sunt înarmați pentru aceasta cu astfel de acte, încât va fi greu justiției să înlătore acțiunile lor sau să micșoreze suma daunelor cerute.

În adevăr, diferitele măsuri luate ad-hoc de către d. ministru de finanțe care a intervenit în fel și chipuri ordinea vagoanelor pentru export au furnizat destule arme în mâinile agriculturilor ale căror produse s'au stricat în gări.

Am avut ocaziunea să vedem deschizându-se câteva magazine prin gările din Moldova și aspectul pe care îl oferă produsele stricate ale agriculturilor este revoltător.

Toate coloniile germane ocupate de dușmani

— 450.000 kilometri pătrați colonii germane cucerite de anglo-francezi. — Dar până când? — Războiul european decide stăpânirea coloniilor. —

Un comunicat oficial englez anunță că guvernatorul general englez al Uniunii Africe de sud a telegrafiat secretarului de stat al coloniilor următorul raport primit dela statul major din Pretoria:

Generalul Botha din partea Angliei a primit propunerea guvernatorului german Seitz de a se preda cu toate forțele germane din Africa de sud-vest. (Nota Redacției: Predarea forțelor germane în Africa de sud s'a făcut în urma lipsei de proviziuni).

Luptele au încetat deci prin aceasta și campania s'a încheiat cu succes.

În parlamentul englez, ministrul Bonar Law a declarat că Anglia și aliații ei au cucerit 450 mii kilometri colonii germane.

Deputatul Unionist Mac Martha întreabă pe ministrul Bonar Law, că atunci când a vorbit de cucerirea coloniilor a uitat de vorba lui Bismark că posesiunea coloniilor e hotărâtă numai de rezultatul luptelor pe câmpul principal de război, în Europa.

Bonar Law a recunoscut justetea acestei declarațiuni.

Cu alte cuvinte ori câtă întindere de colonii germane ar fi ocupat englezii și francezii în războiul actual, — dacă însă pe fronturile de luptă europene — germanii vor ieși biruitori, și stăpânirea coloniilor din Africa vor reveni lor, așa că ocupațiunea anglo-franceză a acestor colonii va fi numai vremelnică.

MERSUL RĂZBOIULUI

La Nistru și'n nordul Galiției ofensivă noastră progresa

La Sokal, câteva puncte de sprijin rusești luate cu asalt. — Germanii își fac mereu drum în interiorul Kurlandei. — În Franța, ostirea germană e iarăși la înălțime. — Acțiunea diplomatică a Ententei în Balcani. — Războiul cu Italia.

Dela sud la nord se deșteaptă acum iară frontul nostru din Galiția. Lupta începută pe Nistru e urmată cu o ofensivă puternică pe râul Bug. După intrarea în activitate a armatelor lui Pflanzer-Balint — și a reluat activitatea și armatele lui Böhm-Ermolli, la nord de Lemberg.

La Sokal, pe malul de est al râului Bug — a început lupte vehemente cu rușii — cari au dat ca prim rezultat ocuparea unei pozițiuni puternice rusești: mănăstirea Bernhardin.

În Polonia e încă liniște.

În Kurlanda, germanii își continuă ofensiva viguroasă, au trecut râul Windau, pe la Popeljani, la 20 kilometri depărtare de Szavii, și înaintează cu succes și la sud de Kolno și Prasnitz.

Iată acum și cele două raporturi de aseară:

Luptele dela Nistru durează încă.

Încercările rușilor, să arunce îndărăt trupele noastre cari au înaintat pe malul de nord al râului, au rămas infructuoase.

Am făcut aci prizonieri 12 ofițeri și 1300 soldați și am capturat 3 mitralieze.

La fortarea trecerii peste Nistru și'n luptele următoare s'a distins regimentul 7 de infanterie carintian, dând noui dovezi de eroism.

În regiunea Sokal de ambele părți s'a semnalat o vie activitate.

Trupele noastre au luat cu asalt mai multe puncte de sprijin rusești, cum e mănăstirea Bernhardin lângă Sokal.

Pe celelalte fronturi situația e neschimbată.

Höfer, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

Pe frontul de est rusec:

La nord de Popeljani, trupele noastre au trecut râul Windau în direcția estică.

La sud-vest de Kolno și la sud de Prasnitz, în lupte victorioase am făcut progres.

Pe celelalte câmpuri de luptă nimic nou.

Șeful Statului major.

LUPTELE DIN APUS

În mai puțin de o lună germanii fac 7587 prizonieri francezi

Și cel mai nou comunicat german aduce știri frumoase de pe frontul francez.

Repetatele încercări ale francezilor de a smulge dela germanii pozițiunile luate cu asalt de aceștia în pădurile Argonnes — au dat greș. Glotașii din Germania de nord au apărat vitejește toate pozițiunile față de toate atacurile strașnice franceze. Dușmanul a fost respins cu mari pierderi și trupele germane au făcut încă 462 prizonieri.

Dela 20 Iunie, armata germană, luptă cu succes în pădurile Argonnes și la vest. Pe lângă câștigul de teren și material de război, numărul total de prizonieri se ridică acolo la 116 ofițeri și 7009 soldați francezi. Asupra trupelor dușmane, aeroplane germane au aruncat bombe la Gerardmer.

— Generalul Joffre, în timpul serbării naționale franceze dela 14 Iulie, se afla la Belfort. Acolo a primit dela ministrul de război francez telegrama despre înfrângerea franceză dela Argonne, care telegramă conținea și rugarea ca Joffre să dea deosebită atențiune aceluși câmp de luptă.

— Cum guvernul francez se ferește să anunțe pierderile armatei franceze, s'a făcut din partea germană o încercare de a se evalua pierderile franceze după lupta dela Arras, după declarațiile prizonierilor francezi. După »Gazete des Ardennes« pierderile francezilor în morți, răniți și prizonieri sînt următoarele: Corpul 3 de armată a pierdut 15 mii oameni, corpul 9 de armată 6000 oameni, corpul 10 de armată 10 mii, corpul 17 4300, corpul 20 10.300, corpul 21 8000, corpul 33 11 mii, divizia 48 6 mii, divizia 55 3500 soldați. În total dar 78.300 soldați francezi scoși din linia de bătăie — pierderi colosale cari n'au fost cu nimic recompensate cu vre-un progres francez la nord de Arras.

LA SUD

Grecia și Bulgaria terorizate de Anglia

Nervozitatea Angliei în Marea Egeică ia dimensiuni tot mai mari — asta de teama acțiunii submarinelor germane. Felul cum e șicanată navigațiunea grecească din partea engleză în apele grecești — apare ca o blocadă în toată regulă îndreptată contra Greciei. La aceleași șicanări e expusă și Bulgaria. Unicul ei port la marea Egeică, Dedeagatsch, este blocat de flota engleză dela 10 Iulie. Englezii nu mai lasă nici un vapor să ancorageze în acest port, deși zilnic se opreau acolo 30 de vapoare.

Mișcarea diplomatică în statele balcanice

«Berliner Lokalanzeiger» află următoarele din București:

Ambasadorul englez Bux Ironside a fost rechemat din Sofia, fiindcă avea simpatii pronunțate pentru Serbia. Ambasadorul rus, principele Grigore Trubetzkoi părăsește Niș, fiindcă avea pronunțate simpatii pentru Bulgaria. Ambele aceste schimbări în diplomație aruncă o vie lumină asupra greutăților ce le întâmpină ententă în rezolvarea problemei sirbo-bulgare.

Știrea dată de ziarul rus «Novoie Vremia» că Trubetzkoi va înlocui pe ambasadorul de acum al Rusiei la București, pe Poklievski — nu se confirmă încă la București, dar pare probabil. Poklievski a comunicat tot deună guvernului său dela Petersburg că e sigur că România va intra în război alături de dușmanii puterilor centrale. De altă părere era însă secretarul ambasadei ruse la București Boris Arseniev, care arată la Petersburg că șeful lui, e rău informat. Urmarea fu că Arseniev a fost rechemat. Acum pleacă și Poklievski, căci cercurile oficioase din Petersburg s'au convins că Arseniev are dreptate. Trubetzkoi pleacă din Serbia, fiindcă a avut raporturi incordate cu moștenitorul de tron sirb și cu liga militară sirbă — de aceea a trebuit să plece.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Dibuirile armatei italiene. — Unde ar putea sparge frontul austro-ungar.
— Toate atacurile respinse. — Salandra iar a plecat la cartierul general.
— Italia și Dardanelele. —

Italienii își desfășoară acum acțiunea lor cea mai importantă contra platoului Doberdo, între Gradisca și Monfalcone.

În comparație cu celelalte părți ale frontului regiunea aceasta prezintă mai puține greutăți topografice pentru o înaintare. Pozițiunile austro-ungare din Tirol și pe Isonzo superior sînt extraordinar de tari, prin însăși natura lor. De aceea trupele italiene, în dibuirea lor unde ar putea mai lesne sparge frontul austro-ungar s'au oprit la Doberdo, unde terenul prezintă oarecare avantagii pentru înaintarea infanteriei. Dar și aici italienii au fost respinși.

Comunicatul oficios de aseară anunță:

Atât pe frontul ținutului de pe coastă, cât și la granița carintiană, s'a semnalat eri o activitate în creșterea a artileriei dușmane.

Pe frontul dela Dolomiți, mai multe batalioane italiene, cari au atacat pozițiunile noastre dela Ruffredo și de pe linia Schluderbach-Feutelstein — au fost respinse cu mari pierderi.

Höfer, mareșal locot.

— Prim ministrul italian Salandra, a plecat iară pe câmpul de luptă, în cartierul general.

— O știre din Roma se anunță că între regele Italiei și șeful statului major italian, Cadorna s'au iscat serioase neînțelegeri. La început Ca-

dorna era contra unei participări a Italiei la acțiunea contra Dardanelelor. Acum însă și-a schimbat părerea, și cere să se trimeată neîntârziat trupe italiene la răsărit. Regele însă se opune. Cadorna a chemat pe prim-ministru italian, care de fapt a dat dreptate lui Cadorna. O decisiune nu s'a luat încă.

— Poetul războiului d'Annunzio, a părăsit Roma, plecând iară pe câmpul de luptă.

— Falșul aviator francez Andree, care a sosit la Roma, recomandându-se drept delegat al guvernului francez — și cu acest titlu a înșelat autoritățile italiene și mulți particulari naivi — a fost condamnat de tribunalul din Roma la 17 luni închisoare.

— Ziarul elvețian «Rund» află că guvernul elvețian a intervenit pe lângă guvernul italian și cel austro-ungar, ca să se evacueze tranșeele dela «Stilfserjoch» — cari sînt situate numai la câți-va pași depărtare de granița elvețiană și din aceasta pricină și teritoriul elvețian e adesea expus focului beligeranților. Cererea aceasta a Elveției a fost acceptată de ambele părți.

TURCIA și DUȘMANII EI

Un vapor englez scufundat

Din Atena se anunță că acolo a sosit știrea că în fața insulei Lemnos s'a scufundat un mare vapor de transport englez.

Englezii și francezii trimit zilnic câte opt sute răniți ai lor din Dardanele spre Alexandria și Marsilia.

După un comunicat englez trupele anglo-franceze au ocupat în zilele de 12 și 13 Iulie tranșeele turcești pe o întindere de 200—400 metri, făcând 422 prizonieri.

Iubirea de frate la militarii români

— Cum pomenesc soldații nostri pe eroii români căzuți pe câmpul de luptă —

Dela d-na Anna Buia, (Bistrița), văduva bravului sergent major Buia, mort pe câmpul de război, primim următoarea scrisoare:

Onorată Redacție! Fiindcă, moartea mi-a răpit bărbatul, care a fost sergent major în regimentul 63 și am rămas cu trei copii orfani de tată, — sergenții din regimentul acesta care se află pe câmpul de luptă în frunte cu bravul sergent Gheorghe I. Todea, mi-au trimis 345 c. cu următoarea scrisoare:

Stimată Doamnă!

Aflând că cruda și nemiloasa moarte v'a lipsit de iubitul soț și regretatul nostru tovarăș de arme, sergenții mai jos semnați vă trimet 345 coroane, ca cunună neperitoare pe sicriul iubitului și regretatului nostru camarad și luptător, cu acea rugare că din aceasta modestă sumă să se celebreze un parastas pentru odihna sufletului repositului, cu care ocaziune să se pomenească în biserică din Bistrița și numele sergenților contribuitor.

Gheorghe I. Todea s. de stab.

Iată numele sergenților dela care s'a colectat această sumă:

Gh. I. Todea 12 cor., Pompei Rus 20 cor., Iacob H., P. Ursu, G. Lazăr, E. Domide, G. Pop G. Vicași, M. Lăzăroi, G. Drăgan, I. Cămărășii, S. Filip, V. Zsorzs, P. Hodnogi, D. Butuza, I. Ernst, I. Mărcan, P. Pascu, I. Bugnari, Iosif Ernst, I. Ritti, D. Pop, Gh. Zsireadă, C. Băboi și M. Turc câte 10 coroane fiecare, P. Cincea 15 cor., I. Marțian 5 cor., V. Moldovan 20 c., V. Eligean 6 cor., A. Lazăr 5 coroane, C. Benișul 5 cor., V. Biliși, P. Bob și Ioan Lazăr câte 5 coroane, laclală 345 coroane, pentru care act mărinimos și frumoasă facere de bine subscrișă cu cei trei orfani de tată, aducem profunda noastră mulțumire și pe aceasta cale, rugând pe bunul Dumnezeu că pe acești bravi și binefăcători

sergenți să-i scape de greutățile și urgia erin-cenului război, întregi și cu viața deplină.

Pe Onorata Redacțiune o rog cu tot respectul să binevoiască a-m publica această scrisoare ca Mulțumire publică în «Foaia Poporului Român» pentru care mulțămesc anticipat.

Bistrița, 14 Iulie 1915.

Cu toata stima

ANNA BUIA și cei trei orfani de tată.

Știrile zilei

România cea cuminte

Filipescu strigă »hais»
P. P. Carp pocnește »cea»
Dar Brătianu-i om colea
Zice: »nici șa, nici șa!»
România știe ea
Că 'n lume 's mulți mișei,
Nu se 'ncrede în vecin
Ci numa 'n puterea ei.
Prin noi înșine a zis
Înțeleptul Rege al lor
Și Români din Regat
N'au să-și teamă al lor viitor.
Vine vremea și or vedea
Și cei azi nemulțumiți
Că Români cei cumiți,
Au fost cei ce nu-s pripiti.

Dnii dr. Alex. Vaida-Voevod și dr. Aurel Popovici într'o misiune la Berlin?

Știrea aceasta senzațională o găsim în mai multe ziare din București, cari o dau cu toată seriozitatea. Noi o reproducem numai ca document. Știrea e publicată sub formă de telegramă din Budapesta: Dnii dr. Aurel Popovici și deputatul dr. Alex. Vaida-Voevod, au avut o lungă întrevvedere cu prim ministrul ungar, contele Tisza, după care au plecat la Berlin. Se zice că cei doi fruntași români au o foarte importantă misiune pe lângă guvernul german.

»Adușăm că guvernul român e informat de rolul pe care și l'au asumat cei doi români ardeleni.»

La aceasta știre a ziarelor din București noi nu avem de adăugat decât câteva semne de exclamație!!!

Const. Stere,

deputat și rectorul universității din Iași a fost primit în audiență de regele României, căruia a expus vederile lui politice, contra alăturării României de Rusia.

Înaintare în rang al moștenitorului de tron

Din Viena se anunță că monarhul a numit pe moștenitorul de tron arhiducele Carol Francisc Iosif de general majos și conter-amiral.

Opera populară din Budapesta

a fost obiectul unor vii discuții în consiliul comunal, care a ținut eri ședință. Primăria capitalei, care e acum proprietar a acestui mare teatru, care e acum proprietatea acestui mare teatru, ca să scape Opera populară de faliment — a primit oferta unui consorțiu de capitaliști, cari voiesc să dea acolo reprezentații de varieteu și cinematograf. Unii consilieri comunali s'au declarat contra acceptării acestei oferte, că la Opera populară trebuie să se dea reprezentații de operă și piese morale și numai în limba maghiară. Primarul dr. Barczy a arătat însă că Budapesta nu poate susține două așezăminte de operă — și primăria ca să scape de o povară și cheltuieli mari trebuie să accep-

te o oferta avantajoasă din punct de vedere financiar. Apoi se va ajuta și circulația străinilor în Capitală, dacă se va întinzi un mare teatru de varietăți în care se vor da reprezentații și în alte limbi decât cea maghiară.

Soția ambasadorului german la regea României

Din București se anunță:

Soția ambasadorului german în România, baronul vom Busche, sosind zilele acestea la București pentru întâia oară, — dînsa a fost primită într-o audiență particulară de regina Maria a României. Apoi baroneasa Busche a plecat la Curtea de Argeș unde a fost primită în audiență de regina văduvă Elisabeta.

O telegramă semnificativă a împăratului Wilhelm?

Citim în ziarul bucureștean »Epoca«:

Duminecă noaptea a fost transmițată prin București, următoarea telegramă adresată de împăratul Germaniei, către sora sa, regina Greciei. Iată textul telegramei:

»Grație vouă, Bulgariei și României, triumful nostru este asigurat.«

Wilhelm.

Această telegramă a fost comunicată și d-lui prim-ministru Brătianu.

„Dama voalată“

În fața comisiei de control dela graniță, la Lindau (la Bodensee) o damă voalată în negru care voia să plece în Elveția — a fost supusă unei perchezițiuni corporale. În timpul perchezițiunii misterioasa necunoscută a scos un revolver, și și-a tras un glonte în cap. S'a stabilit apoi că în haina de femeie se ascundea un bărbat — care de sigur a săvârșit acte de spionaj.

Stiri privitoare la războiu

S'a început cu evacuarea Varșoviei

Ziarul militar »Russkij Invalid« din Petersburg confirmă, că s'a început cu evacuarea Varșoviei — numai că aceasta e o măsură de prevedere, care se ia ori când, îndată ce dușmanul se apropie de un oraș mare.

Un alt general rus . . . bolnav

Tocmai cînd starea de dezorganizare a armatei rusești reclamă comandanți noi și energici — se lanșează mereu îmbolnăvirea a câte unui general rus. Dăunăzi a venit știrea, că sănătatea marelui duce Nicolae e sdruncinată, și că dînsul va fi operat. Acum o telegramă din Petersburg vestește că noul comandant al armatei rusești, generalul Russki, s'a îmbolnăvit de nevroză de inimă și a plecat în concediu pe moșia vărului său, pe Wolga.

Alte localități din Galiția pustiite de ruși

Din Cracovia vine știrea: Orașul Busk, situat pe riul Bug, la 50 kilometri la nord-est de Lemberg — stă în flăcări. Rușii au pustiit localitatea aceasta împreună cu comunele Vaniuni și Sakolov, lângă Kamionka-Strumilova.

Prizonieri turci între șerpi veninoși

Ziarele din Constantinopol înregistrează cu indignare faptul că prizonierii turci din armata care luptă în Caucaz au fost transportați de ruși într-o insulă din marea caucazică unde trăiesc numai șerpi veninoși. Traiul lor e un adevărat martiraj. Ziarele turcești cer ca guvernul turc să răspundă la acest procedeu rusesc cu dințe pentru dințe.

Epigramă

Unui refugiat

Dacă te-ai refugiat
Ce mai faci atîta gură
Ori fiindcă ai dezertat
Crezi, că ai făcut bravură?

Portul rus Windau prada flăcărilor?

Stockholm, 17 Iulie. — În întreg orașul s'a răspândit știrea despre o nouă ciocnire pe mare între flota rusă și cea germană. Pretutindeni se vorbește, că în apropierea de Grotland a avut loc o luptă crâncenă navală, al cărei obiectiv a fost portul rus Windau. Azi noapte, după miezul nopții de fapt

s'au putut observa mari limbi de foc în direcție estică de Ljugarn. Pescarii, cari au petrecut noaptea pe mare, au raportat ca întregire la această versiune, că pe marea deschisă s'au auzit bubuituri dese de tun. Acum fiecare consideră de probabilă știrea, că orașul Windau e în flăcări.

Se apropie ceasul decisiv pentru Varșovia

Cracovia, 17 Iulie. — Ziarul »Nova Reforma« scrie, că ariergardele rusești incendiază toate satele polone în timpul retragerii lor, iar populația se refugiază în interiorul Rusiei. Tot astfel de știri se relatează și din guvernămintele Radom și Lublin. Trupele rusești nimeni

cesc recolta și târăsc cu sine pe toți bărbații.

Autoritățile din Varșovia au constrâns 80.000 de cetățeni să părăsească orașul dela 1 Iulie încoace. 18.000 au părăsit orașul de bună voie. Opinia publică este foarte alarmată.

Economie.

Aprovizionarea cu bucate

(S.) Războiul european care de un an arde în vălătăi neînchipuite încă de mîntea omezească a adus cu sine, pe lângă alte multe nenorociri, și scumpetea și lipsa de bucate la populația țării.

Nu e vorba, noi suntem o țară agricolă în adevăratul înțeles al cuvîntului, dar trebuințele cele mari întru aprovizionarea armatei și exportul a adus cu sine împuținarea bucatelor și mai ales urcarea prețului lor în măsură simțită.

Guvernul țării în vederea împrăjării, că războiul poate să fie încă de lungă durată, s'a îngrijit din bună vreme, ca populația se nu suferă în lipsa mijloacelor de hrană nici în viitor. Prin ordinațiunea sa din 16 Iunie c. ia deci unele dispoziții în această privință cari e bine să le cunoască atât producții cât și consumții.

Vorba e, că recolta anului de față se înpace toate trebuințele armatei, a producțiilor și consumenților cari nu se ocupă cu agricultura și din aceia se rămână și rezerve pentru viitor, dacă noul an ar fi un an agricol rău.

De aceia deocamdată întreaga recolta în grâu, săcară, orz și ovăș care va rezulta acum, guvernul o pune sub sechestru și economul nu poate dispune de ea decât în măsura recerută de trebuințele lui familiare, adică cantitatea stabilită: 18 kgr. pe lună de fiecare persoană din familie, socotind timpul până la 15 August 1916.

Se înțelege, că evantul necesar i-se socotește și pentru brațele de muncă folosite la lucrarea economiei sale și la ținerza vitelor disponibile. Încolo întreg surplusul va fi a se vinde numai în înțelesul numitei ordinațiuni, adică numai persoanelor cari n'au bucate de loc sau n'au în măsura recerută pentru hrana lor și membrilor familiei de cari dispun.

Vanzarea bucatelor iarăși n'o pot face când și cum le place; ea e îngăduită numai până la 15 Septembrie a. c.

Cu deosebire deci cei cari nu produc bucate au se fie cu atențiune la acel termen, avînd a se aproviziona cu bucate la vreme pentru noul an agricol care se socotește până la 15 August 1916.

Totodată va fi a se ținea cont și de dispoziția ca până când producții pot reținea 18 kgr. bucate pe lună de fiecare persoană, ceilalți nu pot avea mai mult de 10 kgr pe lună de persoană. Cumpărarea bucatelor pentru negoț e interzisă cu pedeapsă până la 2 luni închisoare și amendă în bani până la 600 coroane, guvernul însă poate da autorizație specială diferitelor corporațiuni se cumpere până la termenul indicat bucate pentru trebuințele membrilor ei.

Fiind acestea dispoziții atât de salutare întru aprovizionarea celor lipsiți cu bucate, toți cei

chemați sunt datori, a le sprijini, se nu se înfâtle abuzuri, ca unii să-și facă mendrele în socoteala celorlalți.

Dispozițiile de mai sus se vor lua la timpul său și pentru recolta cucuruzului care asemenea formează mijloc de hrană la o însemnată parte a populației din țară.

În fața acestui lucru băncile noastre, societățile economice și toți cei competenți vor face bun serviciu populației noastre, dacă între marginile dispozițiilor ministeriale se vor îngrijii se vină în ajutorul aceleia.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

Const. Cărăbaș, Mezözsadány. — Am primit abonamentul pentru 10 exemplare pe jumătatea a două a anului c. Ce privește reclamația D-tale, ne pare rău că noi nu-ți putem ajuta astăzi nimic, de oarece nici nu ne scrii ziua când și s'au întâmpalt neplăcerile și nici ce fel de neplăceri ai avut. Ne-am convins, că expediția foilor dela noi îți merge și astăzi regulat. Dacă ai ceva reclamație te rugăm scrie-ne imediat în ziua când și se întâmplă neplăcerea, pentru că noi voim să vindecăm ori-ce rană. Dar dacă ne trimite cineva plânsoarea prea târziu, ne pare rău dar de ajutat abia se mai poate.

Nicoară Ioan, Begaszentes. — Aflăm, că avem în comuna Dv.doi abonați cu numele Nicoară Ioan; Vă rugăm să ne scrieți și n-rul casei, pentru ca să nu se ivească neînțelegeri.

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român« VII. Ilka-utca 36

Harta (mapa) războiului.

La administrația ziarului nostru se află de vânzare următoarele:

Harta mare a Europei, mărimea 140/220 cm. în 5 colori — cor. 2.50
Aceași hartă în mărime mai mică 1.50.
Harta războiului turco-rus cor. 1.50.
Harta lumii, în 7 colori. Cuprinde toate țările și coloniile, fie-care în altă culoare — — — — cor. 2.—

Pentru espedarea franco să se alature la fie-care comandă 30 fileri.

ADMINISTRAȚIA
»Foaia Poporului Român«
Budapesta, VII., Ilka-u. 36